

МИНИСТЪР
 НА ВЪТРЕШНИ

Per. № 1-15297/09 Ек

2009 г.

Handwritten notes:
 На основание чл. 111
 от Конституцията и чл. 152
 от Закона за съдебната власт
 Д-р. Об. 2009

**ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
 На № 12/к.д.6/2009/08.06.2009 г.**

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: конституционно дело № 6/2009 г. , образувано по искане на 49 народни представители от 40-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на чл. 38; чл. 42, ал. 4; чл. 136; чл. 138; чл. 147; чл. 148-153; чл. 163-165; чл. 167, ал. 1; чл. 170; чл. 172; чл. 178; чл. 189, ал. 1; чл. 209, ал. 2; чл. 297, ал. 3; чл. 327; чл. 338, чл. 340, ал. 2; чл. 357; чл. 365 и чл. 401 от Закона за съдебната власт, както и на §111-113 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 33 от 2009 г.)

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с конституционно дело № 6/2009 г. , образувано по искане на 49 народни представители от 40-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на чл. 38; чл. 42, ал. 4; чл. 136; чл. 138; чл. 147; чл. 148-153; чл. 163-165; чл. 167, ал. 1; чл. 170; чл. 172; чл. 178; чл. 189, ал. 1; чл. 209, ал. 2; чл. 297, ал. 3; чл. 327; чл. 338, чл. 340, ал. 2; чл. 357; чл. 365 и чл. 401 от Закона за съдебната власт, както и на §111-113 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за

съдебната власт (ДВ, бр. 33 от 2009 г.), Министерството на вътрешните работи изразява следното становище:

С извършените изменения и допълнения в Закона за съдебната власт (ЗСВл) са направени по същество структурни и организационни промени в следствените органи. Възможностите за такива промени не са ограничени от конситуционната рамка, тъй като структурата на следствените органи не е регламентирана на ниво конституция. В тази насока са и приетите от Конституционния съд съображения в Решение № 8 от 2006 г. по конституционно дело № 7 от 2006 г. Основен акцент в изложените съображения са възприетите от конституционния законодател принципи за конституционно изграждане на следствените органи. За разлика от другите звена на съдебната власт – съд и прокуратура, структурата на следствието не е закрепена от Конституцията на Република България (КРБ), поради което възможностите за нейната промяна по законодателен ред не са изключени.

Обемът от правомощията на следователите също не е очертан категорично от конституцията, а е делегиран със закон – чл. 128 от КРБ.

В обобщение на приетите мотиви по к.д. № 7 от 2006 г. е подчертано, че “липсата на организационна характеристика и императивна функционална рамка на следствието в конституцията, прави това трето звено на съдебната власт да не играе роля при изграждането на баланса на взаимодействието между изпълнителната и съдебната власт”. Поради това и въпросите за преструктурирането на следствието не могат да бъдат разгледани и като нарушаващи принципа за разделение на властите – чл. 8 от Конституцията на Република България (КРБ).

При съпоставяне с изводите на Конституционния съд в и Решение на № 3 от 2003 г. по конституционно дело № 22/2002 г., промените в устройствения ЗСВл, насочени към организацията на следствието, не могат да бъдат възприети и като водещи до промяна във формата на държавно устройство и формата на държавно управление. Законодателните промени не водят до премахване на следствието като конституционно установен държавен орган. Следствените органи се запазват като част от системата на съдебната власт.

Не е налице и промяна в конституционната система на държавата чрез преместване на даден конституционно установен орган от една част в друга част на държавната власт, каквато би била например промяната, водеща до преместване на съдилищата, прокуратурата и следствените органи в законодателната или изпълнителната власт.

Не са подменени и конституционните принципи на взаимоотношенията между конституционните органи на държавата, така че това да доведе до промяна на установения от Конституцията баланс между различните власти и конституционни органи в държавата. Като примери за такъв дисбаланс в цитираното РКС №3/2003 г. са посочени възможностите за избор на президента от Народното събрание, правомощие на правителството да разпуска парламента или държавният глава да назначава правителството, парламентът или правителството да предлагат или назначават председателя на Конституционния съд, председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд и главния прокурор и др.)

При съпоставяне с посочените примери, се налага изводът, че с промените в ЗСВл е извършено вътрешно реструктуриране на следствените органи в рамките на съдебната власт, което не води до изземване на конституционно закрепените правомощията на Висшия съдебен съвет като кадрови орган на съдебната власт по чл. 129 от КРБ. По-специално, законодателните промени в чл. 30 от ЗСВл, както и § 111-113 от ПЗР на ЗИДЗСВл, не засягат правомощието на Висшия съдебен съвет да се назначава, повишава, понижава, премества и освобождават от длъжност съдиите, прокурорите и следователите, с което не се накърняват и принципите на чл. 129 и чл. 131 от КРБ. Целта на посочените преходни и заключителни разпоредби е в съответствие с изискванията на Закона за нормативните актове, да се уредят висящите правоотношения към момента на влизане на ЗИДЗСВл в сила във връзка с новата структура на следствените органи, а не да се изземват кадровите правомощия на ВСС. В допълнение е запазена възможността предложенията пред Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи във връзка с осъществяване на правомощията ѝ, да се

правят от заинтересования съдия, прокурор или следовател, както и възможността за адресиране на такива предложения от директора на Националната следствена служба и завеждащите окръжните следствени отдели – чл. 38 от ЗСВл.

От преминаването на окръжните следствени отдели под административното ръководство на съответния окръжен прокурор съгласно чл. 136, чл. 147, чл.327, чл. 338 и др. от ЗСВл, не произтича нарушаване на принципа за независимост на съдебната власт, изразяващ се в подчинението на съдиите, прокурорите и следователите единствено на закона при вземането на решения, тяхната неотменимост от законодателната и изпълнителната власт, както и независимост от останалите власти в организационно отношение.

Промените в чл. 136 от ЗСВл, предвиждащи подчиняването на всички следователи на главния прокурор, произтича от принципа за единство и централизация на прокуратурата. Този принцип е традиционен за българското законодателство и не следва да се смесва с независимостта на органите прокуратурата при изграждане на тяхното вътрешно убеждение и вземането на решения.

От друга страна, административното подчиняване на следователите на административния ръководител на съответната прокуратура не се отклонява от общите правила за подчиненост на всички магистрати в административно отношение на съответния административен ръководител. В разпоредбата на чл. 129, ал. 6 от КРБ е определен мандата на административните ръководители, извън тези по ал.2 на същия текст, в органите на съдебната власт. Посочената конституционна разпоредба не определя обаче длъжностите за административни ръководители, а конституционният законодател в чл. 133 от КРБ е делегирал уредбата на тези въпроси със закон.

Както с измененията в Закона за съдебната власт, така и с измененията в НПК, не са извършени промени по отношение на правомощията на следствените органи съгласно чл.128 от КРБ да осъществяват разследване по наказателни дела в случаите, предвидени в закон. Тези случаи са определени от законодателя при спазване на конституционното начало за ръководство и

надзор върху разследването от прокуратурата. Промяната в чл. 52, ал. 2 от НПК не би могла да доведе до “объркване” и неяснота относно разпределението на делата между разследващите органи, тъй като определяща е разпоредбата на чл. 194 от НПК, която категорично сочи разследването по кои дела се извършва от следователи.

С уважение,

МИНИСТЪР:
МИХАИЛ МИКОВ

